

Budapest, 1877.

32. szám.

Augusztus 9.

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petit sor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lapszerkesztőséghez (Lövész-utca 11. sz.) kérjük küldeni.

A protestantismus proselytái.

II.

(Cs. J.) A protestánsok a házasságot szentségnek el nem ismervén, annak szétoldását teljesen a polgári bíróságokra bizzák. A polgári törvényszékek pedig daczára annak, hogy Magyarországon a többség katolikus, és az állam vallásfelekezetlennek hirdettetik, a protestáns elvek szerint tartoznak itélni s még a vegyes házasságokat is azok szerint oldják fel. Elég ok erre a kölesönös engesztelhetlen gyűlölség, meg nem gondolván azt, hogy ha ezen elv a katolikusok által is elfogadtatnék, az így felbontott házasságok száma oly roppant nagyra emelkednék csakhamar, hogy mint Franciaországban maga az állam sietne az elválást megnehezíteni, mert a családok felbomlásával, a társadalom alapja döntetnék meg. De ami nagyban elrémít, kisebbben észre sem szokták venni.

Nézzük csak az állam bölc, egybevágó intézkedését.

Ha az alperes protestáns, a világi törvényszék a házasságok kölesönös engesztelhetlen gyűlölsége alapján felbontja a házasságot, s a katolikus felperes illetékes szentszékekhez teszi át per-eljárás végeit az iratokat. Azonban az alperes-fél már új házasságra kel, s a szentszékeknek mégis törvényen alapuló joguk van a házasságok szétválását felett itélni, az alperes prot. félnek magát itt védenie kellene, de az, újabb férje karjain, mitsem törődik a további eljárással.

Ime a törvény a törvénybe ütközik, ami botrányos ugyan egy jogállamban, de nem egészen céltalan, mint első pillanatra látszik. Meg kell hajolnunk pszichológiai

ismereteik előtt azoknak, kiknek ez egymásba ütköző törvény elsőször villant eszébe.

Eszélyesen belátták ők azt, hogy a katolikusok házassági törvénykezését beszüntetni már az okozandó feltűnés miatt sem volna tanácsos, holott ha ez úton tervezett kettős céljukat, az elválás könnyítését és a szabad gondolkodás, más szóval a protestantismus terjesztését egy más egészen ártatlannak látszó törvény nyel épen a kath. szentszékek szigorú eljárása folytán elérhetnék, mindent megnyernének. És az új törvény erre épen alkalmas.

A nagy mennyiségű vegyes házasságokban a prot. fél új házasságra kel, s a kath. fél, főképen ha ő volt az ártatlan, teljes elkeseredéssel látja hitestársának új frigyét, miután ő attól el van tiltva, mihez ha hozzá gondoljuk a prot. félnek diadala következtében tüntető, s izgató magaviseletét, az úgy nevezett jó barátok ösztönzéseit, s ama biztos kilátást, hogy ha a protestáns vallásra áttér, azonnal egybe kelhet, valóban hősi küzdelmet áll ki az, aki mindennek daczára híven megmarad hite mellett. Nem is említjük, hogy az így járt fél, ha épen nő és szegény, mily nyomornak van oda dobva martalékul, s ha nem volt oly ádáz szive, hogy gyermekeit magától eltaszítsa, szerencsétlen sorsát csak képzelni s átérezni, de leírni nem lehet. A régi hitvallók szenvedései, égetőbb fájdalmak kíséretében újra napirendre kerültek!

Ime a bűn diadala az állam védpajzsa alatt. Nem is csodálhatjuk, hogy gyenge jellemek egyrésztől ily csábító előnyökkel szemben, másrésztől a jövőtől való félelemből elbuknak s hitüket megtagadják, habár e tettök égető parázként nehezül is lelkiismeretükre egész életükön keresztül. S ha a bűnre az első

lépés megtörtént, ki áll jót, hogy nem követi azt, habár más nemben, egy második, harmadik s így tovább?

Igy támadnak a protestantismus proselytái!

És mégis ők humanismusról, a tiszta erkölcs fen- ségéről tartanak oktatást, mintha annak volnának apos- tolai. Mi pedig legyünk türelmesek, nehogy nemes fel- adatuk kivételében valamiképen őket háborgassuk!

De úgy hiszszük, hogy az idő közeleg, midőn a katolikusok belátják, hogy mily szép játékot űznek velök, s nem lesz kedvök, habár meg is alkoták, fen- tartani azt a törvényt, melynek legfőbb célja: a pro- testantismus számára proselytákat szerezni.

Az ember élete.

Szeliden reng a bölcös,
S a gyermek álmai
Oly könnyű szárnyon tudnak
Az égbe szállani.

Majd férfi lesz a gyermek,
S ki a tengerre mén,
S ott hányja majd a hullám
A vésznek éjjelén.

S ha nem tanulható még,
Majd megtanulja ott,
Mi küzdelemmel teljes
Az életállapot!

De partra ér hajója,
És ő a sirba dől,
S ott álmodik majd újra
Egy szebb élet felől!

Erődi Dániel.

A jó öreg asszony.

Elbeszélés.

Irta

Szépfaludy Ö. Ferencz.

I.

Somos Lajos elvégezte Nagyváradon a nyolez osz- tályt és azon kezdett tanakodni, hogy mihez is fogjon most már? Álljon be lakatos- vagy szabóinasnak vagy pedig fölmenjen Pestre folytatni pályáját? De miféle pályát? Legyen orvos, ügyvéd, mérnök avagy profes- sor? Ugy tetszett neki, mintha legtöbb hivatást a pro- fessorságra érezne. A jogtudományt gyűlölete, mert az exequáláshoz nem értett és fel sem foghatta mikép lehetséges a szegény embernek a feje alól — a vánkost kivonni, hogy elkótyavetyéljék. Az ügyvéd néha ször- nyebbnek tűnt föl előtte mint a hiéna, mert ez csak holttesteket marczangol össze, míg az ügyvéd az élő embereket teszi néha tönkre. Doktor meg azért nem vá- gott lenni, mert magától is irtóztott, ha egy kis láza

volt. Épenséggel nem érzett magában erőt, hogy valaha bárkit is meggyógyítani képes lenne. Mérnök pedig azért vonakodott lenni, mert a matematikával a gym- násiumban sem valami jó barátságban volt; itt pedig ugyancsak ártalmára lenne, ha tovább is ellenségeske- déssel viseltetnék iránta.

Ugy gondolta: legjobb lesz, ha professorságra adja a fejét, mert a professornak ugyan sokat kell baj- lódnia, már a latin közmondás is azt tartja: »Quem, Dii odere, paedagogum fecere;« hanem ha jól elvégezte dolgát tehet, amit akar. Ami pedig a bajlódást illeti, már legkisebb gyermekkorától, hogy szülei meghaltak annyit kellett bajlódnia, akár meg se érezze, ha az egy bajlódással több vagy kevesebb.

Tehát professor lesz. Nagyváradon az első diák osztályban tanítgatott már magánál kisebb fiukat és tudott köztük tekintélyt tartani; de mennyivel tekin- télyesebb lesz még Pesten!

Jó emberei, a derék családok, melyeknél a kis gyermekeket oktatta a tudományokra, megszánták a szegény törekvő fiut, összetettek számára pénzt s fel- küldték Pestre.

Negyven forint volt a zsebében, midőn a főváros- ban az omnibuszba lépett és elvitette magát a »Hat- tyu«-ba. (Azt gondolta: ez a legkisebb fogadó, itt bizo- nyára legkevesebbet is kell fizetni.)

A negyven forinttal ki kellett jőnie addig, míg valami alkalmazást kap. Az meglehet holnap, meglehet egy év múlva. Ugy volt beosztva, hogy szükség esetén egy darabka sajt és kenyér két napra is elégséges legyen.

Amint a vendéglőbe érkezett, kifizette egy napra előre a járandóságot, aztán pedig hozzálátott, hogy mi- nél olcsóbb lakást találhasson.

Száz meg száz szobát nézett meg, de egyiket sem találta elég olcsónak.

Végre egy négy emeletes házhoz jutott, hol ez volt kiírva: »A negyedik emeleten van egy kis szoba »szolid fiatal emberek számára.« Fölment.

A házi asszonyhoz vezették, ki tiz év óta nem volt lenni a lakásból és azért is költözködött ide a legmaga- sabb emeletre, hogy eszébe se jusson soha a hazulról való távozás. Különböznél vidám külsejű asszony volt, még örege is kiváló szép ábrázattal, melyet hófehér haj foglalt a legszebb keretbe. Hangja esengett, mint va- lami ezüst harang; hangjáról ítélve mindenki azt gon- dolta volna, hogy e fürtök mesterségesen vannak befé- hértve és az álca csak eltakarja fiatalágát. Pedig az öreg asszony már közelébb állott a hetvenhez, mint a hatvanhoz.

A butorzat esinos, elegáns volt, úgy hogy a sze- gény fiatalember már elgondolkozott, hogy vajjon nem jár e téves uton és a kis szoba itt lesz-e valóban fölfe- dezhető.

Mélaságából az öreg asszony barátságos szava ébresztette föl:

— Ön akarja kivenni a kis szobát? kérdé a házi- asszony és erősen vizsgálóra vette a fiatal embert.

— Én asszonyom.

— Tudja-e kérem mi van a czédulára írva?

— Szolid fiatal emberek számára.

— Tudja-e ön mit jelent az?

Somos Lajos mosolygott s félig meddig úgy tett, mint aki tudja is, nem is mi az a szoliditás.

— A szolid fiatal emberek alatt oly fiatal embereket értek, kik nem késő éjjel járnak haza, kikhez a jó barátok nem járnak pipázni, kártyázni, kik nem ordították tele az egész utcát.

— Akkor asszonyom én igen szolid fiatal ember vagyok, mert tanárnak készülök.

— Akkor a szoba az öné hat forintért.

II.

Lajos ur nem alkudott soká, hanem biztosította a háziasszonyt, hogy meg lesz vele elégedve. Előleges biztosításul meg is csókolta az öreg asszony kezét, hogy jó véleményre hangolja maga iránt.

Félóra mulva már a »Fehér hattyu«-ból a x—i utcára huzerkodott két kis ládikájával, melybe összes csók-mókja volt összepakolva.

A kis szobával igen meg volt elégedve. Egy ablaka volt az igaz, de mégis bevilágította az egész kis szobát, melybe egy ágy, kis pamlagocska, asztalka meg egy szék kényelmesen elfért. Ki is nézhetett az utcára; az igaz, hogy oly magasságból kellett letekinenie, hogy majd úgy elsédült, mint mikor egyszer megpróbálta diák korában és jövőjéről gondolkozott.

Egyszer amint kis pamlagján végig akart dőlni és lábát sehova sem helyezheté, önkénytelenül felszólt magában: »Hisz ebben a szobában nem is lehet az ember más, csakis szolid.«

A fekvés különben arra való, hogy az ember éjjel gyakorolja, mely idő az alváásra van rendelve. Egyébkor csak a lusta, tétlen emberek és végtelen nagy urak szoktak heverészni.

A leendő professor ur azonnal le is vette a lábát pamlagáról, leült asztala elé a székre és tanult a leg-szorgalmasabban.

Az állás után eleinte hiába nézett, mert sehogy sem sikerült valamire valót nyernie. Utoljára arra kellett adnia a fejét, mire legkevesebb kedve volt. Beállott egy ügyvéd irodájába és másolgatott, melyért aztán havonként kapott tizenöt forintot.

Meg volt győződve, hogy az öreg asszony a »szoliditás« egyik főfeltételeül tekinti a pontos fizetést, azért nem is mulasztotta el elsőben, amint fizetését megkapta, rögtön besietni az öreg asszonyhoz és kifizetni tartozását.

Egy ily alkalommal meglepetés is várt rá, mert az öreg asszony megmarasztotta ebédre, minthogy már különben is vendége van.

A fiatal ember nagyon megköszönte a háziasszony szíves jóságát, hanem kijelentette, hogy csak azon esetre fogadhatja el a meghívást, ha az ebéd fél három órán túl nem fog tartani, mert azon túl egy percizig sem maradhat. A háziasszony biztatta, hogy nála nincs úgy, mint a nagy uraknál, ő is tizenkét órákor szokott ebédelni és semmi aggodalma ne legyen Somos urnak, mert innen bizony még előbb megszabadulhat.

Délben csakugyan beállított a »szolid« fiatal ember, és nagy meglepetésére nem két öreg asszonyt,

mint gondolá; hanem egy szép fiatal, legfőlebb tizenöt—tizenhat éves viruló leánykát talált a szobában.

— Nem rég elhunyt egyetlen testvéremnek gyermeke, ki a növeldéből jött látogatásomra, mondá az öreg asszony és aztán Somos Lajost is bemutatá, mint a kis szoba lakóját.

A fiatal leány gyöngéden elpirult és nem mert a fiatal emberre tekinteni; de a szolid fiatal ember sem igen nézett a leány szeme közé, először, mert olyan szépnek találta, kit az ember úgy is lát, ha rá sem néz, másrészt meg nem tudta: vajjon az öreg asszony nem talál-e a nézésben valami vétséget a szoliditás ellen.

Ebéd alatt az öreg asszony biztatta a fiatalokat, hogy mulattassák egymást és ne várják, hogy ő vén létére tartsa őket szóval.

Pedig ők igen jól mulattak szó nélkül is, s egyáltalán nem értették ezt, mi köze van a beszédnek a mulattatókhoz.

Lajos ur anélkül, hogy egyszer is jól megnézte volna az Erzsike arcát, mégis jól tudta, hogy szeme kék, szája piczinyke, arca hófehér és piros, haja világos szőke, termete, mint valami Vénus szoboré. Szóval igen jól tudta, hogy Vándor Erzsike a legszebb lányok közé tartozik, ha — nem a legszebb leány az egész világon.

Erzsike is kénytelen volt bevallani, hogy Somos Lajos ur is sokkal csinosabb a növeldébe járó pupos zongoratanítónál, ki ellen különben semmi kifogása sem volt, és igen szívesen tanult tőle, habár olykor kissé tulszigoru is volt.

Somos Lajos urnak ugyan nem volt meg viseletében a fesztelenség, bátorság, nem is talált minden lépés bököt, hanem pillantása annyi jóságot, szeretetre méltóságot foglalt magában, olyan fehér fogai voltak, csinos bajusza és göndör haja, hogy Erzsike épenséggel nem találta oly ijesztőnek, hogy emiatt ne tudna rá tekinteni.

Ugy érezték mind a ketten, hogy anélkül, hogy sokat beszélgetnének, mégis szeretnének sokáig együtt maradni.

A két óra azonban eltelt; Lajos a legudvariasabban megköszönte a háziasszony szíveségét és eltávozott. Még azt sem merte Erzsikétől megkérdezni: ha lesz e még holnap szerencséje?

III.

Másnap fürkészve távozott hazulról Lajos ur, de nem láthatott semmit. Ugy szeretett volna kérdezősködni, ha Erzsike asszony itt van-e még vagy már visszautazott a nevelőbe? de nem mert. Ez a kíváncsiság bizonyára nem illenék egy szolid fiatal emberhez s még utoljára az is megeshetnék, hogy a szigorú erkölcsű házi asszony egy reggel csak felmondaná a lakást.

Közvetlen délután amint haza érkezete, ugyancsak nyomta fülét a falhoz, hogy valamit meghalljon, de nem lehetett. Az átkozott fal olyan vastag volt, mint valami lovag vár, ágyuval lövöldözhetek volna benne, még sem hallatszott volna át abba a kis szobába. De mégis, hát ez mi? Lajos urnak úgy tetszett, mintha csengő női hangot hallana. Világos, hogy dal, még pe-

dig magyar dal. Bizonyosan Erzsi kisasszony éneklte a »Cserebogár, sárga cserebogár« szép nótáját, melyet még ilyen szépen soha életében nem hallott dalolni. Szívében minden sora, minden szava, minden betűje olyan gyönyörűen visszhangzott: »Nem kértem én tőled virul-e még életemre több nyár? Azt sem kértem sokáig élek-e, csak azt mondd meg rózsám-é leszek-e?«

Önkénytelenül utánna tette: vajjon az övé lesz-e?

Ha kérdőre vonta volna valaki, hogy kié akar lenni, ki az, kit szeret? habozva állott volna meg a kérdező előtt. Senki, senki és mégis valaki! Ne kérdezzétek, nem tud még rá felelni; hanem azért szeme a vastag falon is keresztül pillant és látja ott azt a kedves gyermeket, kire tegnap egész ebéd alatt nem mert volna rápillantani és mégis nézte. Titokban, elmélázva, belemélyedve nézte azokat a szép szemeket, melyek már csak nézésükkel is boldoggá tehetnek egy halandót.

Az igaz, hogy a princípálisod, ki burnótos szelenczét szokta elővenni s abból kínálja klienseit, korántsem bájlol el úgy nézésével, mint Erzsike kisasszony.

A népdalra, melyet hallott, maga is szeretett volna replikázni; de mindig előtte volt a cédula; »Szolid fiatal emberek számára.«

Pedig a dal oly kedves, oly ártatlan és mégsem meri megpróbálni. Meg aztán ami szabad Jupiternek, az nem szabad más jóra való vállalkozónak. Talán az ő torkából nemis úgy hangzanék a bájló nóta, mely most minden véreseppét forrongásba hozza. Arról, hogy szívvel, lélekkel s egész érzelme hevével énekelne, jót merne állni. Sem Erzsike, sem más hölgy nem érezheti át azt a dalt oly melegen mint ő most átérzte.

Ne higyétek, hogy az önzés vagy a jó ebéd szól belőle; mert talán azt reméli, hogy ismét oly jól lakomázhatik a gazdag házi asszonynál. Szívére tevé a kezét meg mert volna esküdni, hogy minden grófi és hercegi lakomát is szívesen elengedne, ha abban a szerencsében részesülhetne, hogy Erzsi kisasszonyt mindennap láthatná, — ha csak félórára.

Szolid ifju, midőn tanulmányaidat a vidéken bevégezted, távolról sem gyanítottad volna, hogy először is a szerelmet fogod Pesten megismerni. Pedig, mikor az érettségi vizsgálati bizonyítvány kezében volt, hogy fogadkoztál, hogy lányra nemis fogsz addig nézni, míg a tanári oklevél kezében nincs. A szerelem sok veszedelemnek a kútforrása, és jó ha minél később keveredik bele az ember. Csak hogy természetesen akkor még azt sem tudhattad, hogy a háznál, hová végzeted sodor, látogatóba érkezik egy növeldebeli esemete, ki nagynénjét jött látogatni és a te szived nyugalmát vizsgálja magával.

Hiába tiltakozol, már mitsem használ. Nagyon oda tapad füled a falhoz. Ha tudnád, hogy az öreg néni gitároz és énekel bizonyára vennéd kalapodat, sietnél az irodába, mert nagyon sok a másolni való, míg most olyan kényelembe helyezted magadat, mintha nemis akarnál hazulról többé eltávozni.

De vajjon az a kis lány mint gondolkozik felőled?

Ha arcára tekinthetnél, látnád mint követik vonásai a szöveget és ábrándos szeme járását. Arca való-

ságos tükör, mely mutatja, hogy a kis szivecske megmozdult. Csak nem a növeldebeli vén zongora mesterre gondol, midőn arca hevül, szája mosolyog, szeme ábrándosan tekint a magasba!

— Meddig lehetek itt a néni körében? kérdi egyszer a kis lány és ráborul az öregasszonyra.

Hát lányom annyira szeretsz engem? Mondja az öregasszony s viszonozza a szíves ölelést.

— Ugy mint az édes anyámat. Mindig szeretnék itt közelében lenni, hogy magam előtt lássam.

— A város tetszett meg kis bohó. Rég nem láttad!

— Oh! akár sohse is lássam; mindig csak itt lehessenek a néni közelében. Én nem vagyok olyan kis lány, mint sok más kis lány, kit a kirakatok, magas házak érdekelnek, én a néni körében találok örömet.

— Derék jó leány vagy, s azért, ha csak nem irnak a nevelőből, még egy hétig itt maradhatsz, mondá az öregasszony nagy kegyességgel.

— De ne higgye ám kedves nénikém, hogy talán azért akarok itt maradni, mert nem szeretem a tanulást. Kiveszem még ma a könyveimet s még nénikémnek is fogok olvasni a magyarok történetéből, hős Árpád, Nagy Lajos és Mátyás viselt dolgaiból.

— Sohse vedd ki azokat a könyveket kedves lányom, ugyanis tudom én hogy szorgalmas leány vagy, meg hogy nem azért akarsz nálam maradni, mintha a tétlenséget szeretnéd.

— Oh! beh jó a kedves nénikém, hogy megengedi itt maradásomat, szolt a kis leány és elhalmozta csókjaival, ölelésével az öreg asszonyt.

— Egyet azonban megkívánok tőled okvetlenül leányom.

— Mi lesz az kedves néném; ha kitelik tőlem, hogy megtegyem. Isten bizony senki sem teszi meg nálamnál szívesebben az egész világon.

— No, hát én csak azt mondom: ha nemis kívánom, hogy nekem felolvass a történetből vagy a kalandáriumból; de azt megkövetelem, hogy mindig vig, jókedvű légy s azokból a nótákból, melyekből most is énekeltél, mindig készen tarts egy párt számomra.

— Ezer örömmel jó nénikém; úgy szeretem, olyan boldog vagyok, hogy a nénikémnek az én hangom tetszik. Furesa is, nekem mindig úgy irták volt le a nénikét, mint komor, szigorú asszonyságot, ki előtt nevetni, mosolyogni nem szabad. Pedig a néninek is milyen jó kedve van, nem is szomorú; hogy pedig nem szökdecselhet, ugrálhat ép oly könnyedén, mint az én fiatal lábaim, az már nem a jó kedvén török meg.

— No, hanem azért még bírjuk a járást, bár sok év óta nem is voltam lenni a házból, mert nem érdekelt az egész város. Mióta szegény férjem, Tamásom meghalt, nem nagy gyönyörűségemre szolgált a világ. Hoszu évek óta most, hogy téged látlak, vagyok ismét a régi kedvemben.

(Folytatása következik.)

TÁRCSA.

A háziasság.

(Tárczeazikk.)

A társas életi erények közt nem lényegtelen helyet foglal el a háziasság. Azon korból veszi eredetét, midőn a nő még szoroson otthonára volt utalva s nemcsak nem volt szabad, de nem is lehetett magának egyéb világot keresni, mint melyet számára a sors kijelölt. A háziasság a középkor legszebb, legvonzóbb családi erénye volt. Szűk és korlátolt körben nőtt föl a középkor leánya, szigorú elvek mellett, legtöbbször szorosan az anyai vezetés s felügyelet alatt, mely alól csak egyetlen hatalom, a házasság joga s hatalma menté föl. A leánygyermek eszmeköre és fogalomvilága is ezen kör szerint irányul, melyben első nevelését nyerte s melynek befolyása alatt maradt még akkor is, ha a szülei házon kívül, mi nagy ritkán történt, megjelent de sőt még akkor is, ha sorsát már egy férfitól kapcsolá s új családba olvadt be. A hajadon, ha férjhez ment, alig lett szabadabb, mint volt a szülei házában; — legfeljebb a hely, a legközelebbi kör változott, de a kötelmek megmaradtak.

Okos és előrevigyázó volt tehát azon kor, melyet mi szeretünk sötétnek, barbárnak gunyolni, — a nő jogkörének meghatározásában, s kötelmeinek előírásában. Igaz, hogy a középkori hölgyvilág amaz időkben hasonlított egy elzárt tündérkerthez, melybe bejutni nehéz volt: — egészen ellenkezőleg a mostanihoz midőn ugyanazt egy tárva nyitott botanikus kerthez hasonlíthatjuk, melyben lehet botanizálni tudósnak, nem tudósnak, boldog- és boldogtalannak, — de ezen nemesebb értelemben felfogott s alkalmazott elzárkozottságnak nagyon sok jó oldala volt. Igaz ugyan, hogy nem egy lovagnak ezer veszélyen kelle keresztül törni, míg nőjéhez férhetett, csel s erőszakkal élni, míg választottját elnyerheté, hanem épen e nehézség, e küzdelem több becsüt adott a kölesönös bírtoklásnak s tanítá a nőt is, inkább szeretni otthonát. A legszebb erény ugyanis, mely a nőt maig is díszítheti, a háziasság épen ezen szigorból nőtt ki, s emelte a nőt azon magaslatra, hol nemcsak gyöngébb neme, de állása és hivatása miatt osztatlan tisztelet s hódolat tárgya maradt. Azon korban becsütelnégnak tarták, egy nőről tiszteletlenül szólni; megvetésre tette magát érdemesnek viszont azon nő, ki háza körén kívül kereste örömeit, s ki magát a családi élet szigorú de épen azért nagyon tisztelt kötelmei alól emancipálta volna. A középkori nők valódi minták. Csak is az ő életmódjuk, családi erényeiknek lehet felszámítani ama határt nem ismerő, enthusiasmusba olvadó tiszteletet, melylyel a kor férfiai irányukban viseltettek. Ez is tanúsága annak, hogy a nők iránti rajongó tisztelet nem a kor ábrándra, költészetre hajló természetéből, hanem azon föntségéből jött létre, melylyel a tisztán kötelmének élő hölgyvilág önmagát mintegy nymbussal körül foná.

A háziasság a nőt egy edesebb zárdai életre vezette. A korlátot, mely közte s a nyílt zajos, nem ritkán durva világ közt volt, nem a veszély félelme, mint sokan hinni szeretik, — nem az alkalom hiánya, nem a rang merev válaszfala, hanem a nevelésből eredett komoly öntudat, s a vágyak zabolázása emelte. Egyedül, néha az év legtöbb napjain át, szűk családi, vagy házi körben élt a nő, míg a férj a kor eszméinek szolgálatában a harcok mezején küzdött, naponta veszélyeztetve életét, minden bajt ismerve, csak a becsület elvesztésének fátumát nem, mert ennek két biztos és esalhatlan garanciáját bírta: — a kar-

dot, oldalán, — s hitvesének tiszta, változatlan szerelmét. S míg a férj a fegyver szolgálatában fáradott, a nő volt otthon maradt családjának lelke, feleség, anya, háziasszony s urnó, mindannyinak kötelességeit hiven teljesítve. S mind e hűség, odaadás, s tán lemondás egyetlen öröme, s jutalma volt, a gyermekek nevelése, s a koronkint hazatérő férj édes viszontlátása.

A háziasság tehát a középkori nőt egész magasztos szépségében mutatja be. Kicsiny volt azon világ, melyben élt, — de nagy boldogságot foglalt magában. — hol minden vágy, minden ohajtás az édes otthon tüzhelyénél rakodott le, hol a falakon kívül megszűnt a benső, s lelki nyugalom jótékony varázsa, megszűnt minden boldogság. Csak az otthon lehetett e tiszta, feddhetlen jellemek csöndes fészke, tenyészhelye minden női erénynek.

Valjon maradt-e valami ezen szép erényből a mai napokra?

Ritka erény ez már. Hajdan, ha valamely kőbor lovag megjelent egy családban, első találkozáskor joga volt a ház urnójét megcsókolni. Most csak uralkodóknál maradt fön e szokás. Midőn III. Napoleon, Victoria, a most uralkodó angol királynőt meglátogató, e régi lovagi jog alapján a királynőt az egész udvar jelenlétében megcsókolá. A királynő elpirult, nem szégyenében, hanem dühében, — e merészség fölött. Követték nemes felháborodását az udvari hölgyek, kik még az nap este, az udvari bálon kivágott ruhában jelentek meg, hogy ott a férfiakon volt a sor elpirulni. A régi erények, — ugymondják, nem illenek már be a mai korba, — hanem hozzá tehetjük, hogy új szokások, még kevésbé. A mai szokások, épugy mint a divat, egytől egyig odairányozvák, hogy a nőt kicsalják a házi körből, megundorítsák vele saját légkörét, hűtlenné tegyék otthonához, szélesebbítsék, általánossá tegyék a férj jogát a nővel szemben, közös jószággá aljasítsák.

Természetes azután, hogy ily szokások mellett, melyek különben már a nevelésnél kezdődnek, a nő minden inkább lesz, mint háziasszony. A mai nőnek, ha csak egy kissé jobb módu is, — a rangról nem beszélvén — türethetlen az otthon. Minden gyönyör, szórakozás, mulatság csak akkor jó, ha a házon kívül kínálkozik. A színházak, bálók, estélyek a hívalkodás ezer és ezer különféle nemei mind esábitják az asszonyt, s ha mindjárt egyenesen nem is támadják meg női, s családi erényeit, de kifosztják háziasságából, eltompítják érzékét a családi boldogság iránt. A rosra irányuló hajlam mindenkiében meg van, de a nőben leginkább; kevés táppal tovább s gyorsabban nő, mint az akác a homokban. A kötelességérzet lazul, az öntudat elhomályosul, a tetszelgés ördöge megkezdí játékát s a családi béke, jóllét — felbomlik. A hűség imposturákra vezeti az asszonyt s férjét, — a házasság chimaera lesz, vagy nyomoru bérszövetséggé aljasul; és ezen rothadó légkörben nőnek föl a szerencsétlen gyermekek.

Nem tudom minő lehet a mai világ asszonya az ő otthonában, de azt tudom, hogy a jelen ítéletével sujtott középkorban oly jelenséget mutatott, minőt a pap az ő templomában. Tiszta erényei képezték szépségeit, ékkességét, nem divatrongyok, és ékszerek; hire volt szeplőtlenége, most az leg hiresebb, ki legmegközelíthetőbb, ha büszke volt férje koronájára, tehetete nemesebb joggal, mint ama mai divathölgy, ki büszke férje — szarvaira.

Jó tanács az, amit a spanyol ad ugyan másnak, de maga alig követ: »Amely nőt bálban, estélyen, színházban, vagy — bikaavadalon ismertél meg, — azt el ne vedd feleségül.«

Amire a jelen fia bátran felkiálthat: »De hát én Istenem, hol ismerjem meg, ha nem ott!«

Otthon!

Az ám. Csakhogy igen bölcs mondás az, hogy a mai házasságoknak csak is egyetlen s utolsó mentőszerejük, létrehozójok a bálók, estélyek, színházak; ha az emberek mai nap arra lennének szorítva, hogy otthon keressék ki választottjaikat, kikkel majdan az egész életet végig vándorolják. — akkor ugyan hamar kihál a legitimus nemzedék, s a pap kitörülheti a jövedelem-rovatból a — stóla-illetéket.

Miért?

Mert a mai felvilágosult, dicső korban nagyon gyéren tenyész a háziasság erénye, — ezen vonzó szépség, mely maig is hódítani képes. S bármily hebehurgya, rövidlátó s neki rugaszkodó legyen is a mai házasodni akaró nemzedék, annyi érzelme még maradt, hogy az otthoni szennyet, csatakat, rendtelenséget, téltelenséget, hivalkodást, kaczerságot, a roszul rejtegetett rosz gazdálkodást nem fogja tekinteni háziasságnak.

Egy jó barátomat látogatam meg néhány év előtt, kinek ritka családi boldogság jutott osztályrészül. Neje mintája a régi kor nemes, művelt, kötelességismerő, háziasságú hölgyeknek. Önfeláldozó jó anya, szerető feleség, értelmes gazdasszony, csak úgy szórja maga körül a boldogságot mint az apró pénzt; maga egy kicsinyt a jó Isten hatalmába is belekóstolt, — mert kis mennyországot alapított a földön.

— Te! barátom! kérdem bucsuzáskor, midőn lelkem fölmelegült e mai világban oly ritka szép családi képnél, — honnét vetted te ezt a — minta-feleséget?

— Barátom! felelt a férj ragyogó szemekkel, pörge bajszát jóízűen felsimítva, elmondom. Mikor házasodni akartam, nagyon komolyan néztem szét. Nem bálba, színházba, estélyre jártam, — hanem a piacra s a templomokba. Egyszer feltűnt előttem egy szelided leányka a zöldséges téren. Oly egyszerű, nemes, kedves volt járása, kelése, öltözete, viselete. Napokon át láttam őt ott; hogy elalkudozott az öreg kofaasszonyokkal a piacon néhány fillérért, hogyan, minő gonddal válogatta mindennek ízét, javát. A cselédleány, ki háta mögött a kosarat vitte, nem egyszer türelmetlenkedett. Azután, mikor a vásárlásnak vége volt, rendesen egy nagy, komoly épület felé irányzta lépteit. Az volt a templom. Ott elimádkoztatott gyermeki áhítattal s én ki bizony alig erőltettem magamat e munkában, megtanultam ismét imádkozni. A mise után kijöven, a megtakarított filléreket a templom koldusai között osztá szét. Azután sietett haza. Így láttam őt majdnem két évig. — minden nap, kora hajnalban, mert az én galambom olyan mint a kis madár, már hajnalban talpon van. Miatta fel kelle kelnem nekem is, ki máskor a chinai császár minden igaz gyöngyeiért sem keltem volna föl hét óra előtt. Még nem volt az enyém, már is kettőre megszoktatott, a korán kelésre és az imára. S barátom! e kettőnek nagy hasznát veszem mostan is. Azután, hogy feleségem lett, megtanított a lelkemadta még sok más mindenfélére, ami mind apró, összefüggő része annak a boldogságnak, amelyet most láttál. Ez az asszony nekem maga a világ, — ez tanított meg békére, nyugalomra, egyetértésre és boldogságra. Ajánlom neked is, kövesd példámat!

— No, azt már nem teszem, hanem ha megengeded, mást teszek.

— Nos?

— Irok róla egy tárczaczikket.

— Azt sem bánom.

A tárczaczikk itt van. Aki akar, tanuljon belőle.

M.

RÖVID HIREK.

— Legfelsőbb adomány. A király ő Felsege a kosztrinaei gör. kath. hitközség iskolájának felépítésére 150 forintot adományozott magánpénztárából.

— Egyházi kitüntetések. Pauer János székesfejevári nagyprépost, fölszentelt püspök e minőségben valamint az irodalmi téren szerzett érdemei elismerésül a II-od osztályú vaskoronarendet nyerte. Venosz Imre székesfejevári éneklőkanonok és címzetes apátot ő Felsege a király, báciai címzetes püspökké. Dr. Pellet Ödön kanonokot a bold. Szűzről nevezett lucentiai és Prifach József kanonokot és irodaigazgatót a szent Mártonról nevezett Solymosvár melletti bulcsi címzetes apátokká nevezte ki.

— Jótékony-ság. Magyarország biboros főpapja, Simor János ő eminentiája, szülővárosának, Székesfejevárnak, a felállítandó »kalváriára« 3000 forintot, a szőlőhegyi szent Dónát-kápolna gyökeres helyreállítására pedig 500 forintot adományozott.

— A budapesti sz. ferenczrendűek imposáns bazárját f. hó 2-án avatta föl ft. Farmady Martinián, a rend tartományfőnöke számos pap segédlete mellett. Jelen volt a kultuszminiszterium, főváros, vidéki szerzetesházak részéről több küldött s a közönség is nagyszámmal. Szentbeszédet az ünnepélyes mise alatt nt. Mészáros Kálmán tartott, élénk színekkel és emelkedett hangon esetelve Sz. Ferencz és szerzete érdemeit különösen hazánkban. Az egész épület számtalan nemzeti lobogóval volt fölkeszítve. Kívánjuk, hogy a derék szerzet multjához méltó tevékenységével sokáig boldogíthassa új házából a fővárost!

Liszt Ferencz, kitünő hazánkfia, f. évi novemberben jön haza Rómából, hova legközelebb érkezett Weimarból egy legújabb zenekölteményének befejezése végett. Mintegy huszötig fog körünkben időzni.

— Besze János volt pénzügyi főtörvényszéki elnök, a törvény által élete fogytáig részére biztosított nyugdíjáról lemondott, megelégedvén egyévi fizetésével, mint végkielégítéssel. Dicséretlen felül álló hazafias tett.

— A magyar n. muzeum értékes tárgyakat kapott néhai Schertzenlechner Sebestyén, Miksa mexicói császár orvosának és államtanácsosának hagyatékából. Nevezetesen egy ezüst billikomot magyar felirattal, egy csinos ezüst Immaculata-szobrot, melyet IX. Pius pápa ő Szentsége áldott meg és adott egykor Miksának; két díszesen bekötött Račić-féle »Hausbrevier von Miramar« imakönyvet, végül IX. Pius, Miksa és Sarolta aquarell-arczképeit aranyozott keretben. E tárgyakat Schertzenlechner végrendeletileg kapta Miksa császártól; értékök mintegy 800 forintra tehető.

— Tűz, vasuti mozdony szikráitól. A Kis-Cellből Győrbe érkező vonat mozdonyának kürtjéből kihulló szikrák felgyújtottak Bezerédj Kálmán mérjői birtokán 120 kereszt-gabonát. A kár tetemes.

Klapka tábornok fővárosunkból egyenest Konstantinápolyba megy, onnét pedig nem sokára Dél-Franciaországba családjához rándul.

— Veszszelyi György budapesti kocsigyáros oly kocsit talált föl, mely ló- és gőzerő nélkül egyenlő sebességgel jár hegnyek-völgynek. A bécsi politechnicumon dicséretet, az osztrák-magyar miniszteriumoktól pedig szabadalmat nyert föltalálójá.

— Az iparmuzeumot f. évi október havában megnyitják. A gyűjteményt, melybe a m. n. muzeum tárgyaiból számos értékes darabot olvasztottak be, Pulszky Károly rendezte.

— Békés-Gyulán új fi-iskolát állítottak, Gondócs Benedek apát-lelkész ur buzgósága folytán, kinek érdemei a köznevelés terén t. olvasóink előtt eléggé ismeretes. Tanítóul Horváth Jánost választá meg a hitközség Tenkéről. — Ugyancsak a lelkes apát ur egy női kézimunkaiskola fölállítását is indítványozá, melyet a paulai sz. Vinczéről nevezett irgalmas rendből egy apáca fogna vezetni. A terv kivételéhez Wenckheim Frigyes gróf és az áldozatkész Wenckheim Krisztina grófnő is hozzájárulni ígérkeztek.

— Állatkertünk érdekes darabokkal fog e hóban szaporodni. Az igazgatóság zsiráfokat rendelt, s már Suezbe is érkeztek, úgy hogy e hó 20-án már a zsiráfházban láthatók lesznek. Csak azután el ne veszzenek, mint sok más, a kevésbbé gondos felügyelet miatt!

— Villámsujtás által halt meg M. Vásárhelyen e hó 3-án négy munkás Héjésné asszony tanyáján, egy pedig életveszélyesen megsebesült, felgyógyulásához kevés a remény.

— Széltőlcsér dühöngött Nyitra megye Nedanócz községében jul. 28-án. A kár tetemes, mert a szántóföldeken fekvő kővéket öt méter magasságba emelve 200—300 méternyi távolságban szórta szét. Egy asszonyt a földre terített, sarlóját oly erővel csavarván ki kezéből, hogy többé meg sem került. A legszebb reményekkel kecsegtető jó termést, több helyütt a csűrbe gyűjtés előtt semmisítik meg az elemi csapások ily változott nemei!

B. Baldácsy Antal a Dushegyi-féle nevelőintézetet fölélesztve, pártfogása alatt convictussá alakítja át, melyben a növendékek csak nevelést kapnak s tanulmányaikat nyilvános tanodákban végzik. Minden belakó növendék egy évre hatszáz forintot fizet, amiért teljes ellátásban korrepetálásban és a német, francia s angol nyelveken való társalgásban részesülnek. Az intézet megnyitása attól függ, valjon jelentkezik-e legalább is husz növendék.

— A bánási árpá oly bőven fizetett, minőre még az őszfejú gazdák sem emlékeznek. El is kél már egy kis jótéremés!

— Moórott, Fejérmegyében a 10. számú draganyos ezred tisztikarából az ezredes és alezredes — mint a »Székesfejérvárban« olvassuk — néhány békés polgáron, kik a vendéglőben velők egy szobában ebédeltek, garázdálkodva hatalmaskodtak, ismételt fenyegetések közt kényszerítvén őket felállásra, mikor nekik a »Gott erhalte«-t tetszett huzatni. Legszigorubb vizsgálatot érdemel e tény, mely az ottani szolgabírósnál bejelentetett, hogy részesei bűnhődjenek. Így jön létre az elke-seredés a vidéken szívesen látott beszállásolt katonaság irányában!

— Teljes holdfogyatkozás lesz látható Európában folyó hó 23-án. A sötétülés esti 9 óra 50 perczkor kezdődik, teljességét 11 óra 48 perczkor éri el s következő virradóra, 2 óra 46 perczkor végződik.

— Wasa Gusztáv herceg ő fensége, ki IV. Gusztáv Adolf svédkirálynak fia volt, f. hó 4-én Pillnitzben tüdőgyulladásban elhalt. Tulajdonosa volt 1836. óta az osztrák 60. gyalogezrednek altábornagyi ranggal. 78 évet ért.

— A perzsa Sa h úgy látszik megint Európába jő, még pedig a párisi világtárlat alkalmából. Előzetesen perzsa építészeket küldött Párisba, hogy ott számára nemzeti palotát építsenek. A palota 170 négyszögméter tért igényel.

— Checa José Ignacio quitói érsek gyilkosai, számra nézve öten, elfogattak. Köztük van Vincenzo Solis Garcia Moreno, a dicső ecuadori elnök legyilkolásának részese is, aki a mérget az érsek borába keverte.

— Párisban kölcsön-segélyző magyar egyesület alakult. Hazánk tehetségesebbjeitől várják a kezdeményezéséhez szükséges anyagi támogatást. Már is több alapító tagja van, köztök Haynald Lajos kalocsai érsek ő execja is. Jól fog esni ott lakó hazánkfiainak, ha szorult helyzetökben igénybe vehetik az egyesület anyagi segélyzését. Az egyesület elnöke Zichy Mihály jeles festőnk, aki minap végezte be »Erzsébet királyné Deák Ferencz ravatalánál«, czimű monumentális festményét, melynek többszörösítése jövedelméből fele részt ezen egyesület számára kötött ki a vallás- és közoktatásügyi miniszternél.

— Trichinek. Ausztriában kezdenek ismét feltűnni a trichinek; nevezetesen Rabsz osztrák községben 5 trichinkóros közöl három ember esett áldozatul. Különösen az amerikai sódártól és szalonától kell őrizkedni, mert 2—5%-je trichinesnek bizonyult.

— Az ál-Batthányi grófnőt a párisi törvényszék 1000 frank bírságra és három évi börtönre ítélte; Coiret nevű czinkostársát pedig egy évi börtönre és 500 frank bírságra.

— Kamper, osztr. cs. k. vasuti s gőzhajózási főfelügyelő oly gyorsmenetű mozdonyt talált föl, mely óránként 60 kilométert (14 mértföld) halad s feladatát bámulatos pontossággal végzi.

— Németországban mintegy 1000 plébánia van lelkész nélkül, tehát körülbelül 300.000 kath. hívó nem részesülhet a szentségeken. Miként nyugtathatják meg kulturharcosz okozói, lelkiismeretüket e borzasztó tény fölött?

Konstantinápolyban a galata-szeráji lyceumban magyarnyelvi tanszéket állítanak föl. Igen szép nyilvánulása a magyar rokonszenvnek.

= A Szent-László-Társulat XII. rendes közgyűlését f. évi szeptember 20-ikán, délelőtti 10 órakor Budapesten, a központi papnövelde földszinti nagy termében tartandja, melyre a társulat tagjai tisztelettel meghívotnak. A gyűlést az egyetemi templomban reggeli 9 órakor tartandó esendes szent mise fogja megelőzni. Kelt Budapesten, a Szent-László-Társulat 1877. május 12-dikén tartott választmányi gyűléséből. Ágoston Antal titkár.

IRODALOM.

— Előfizetésre való felhívás. Alulírott egy »Világtörténelem« című könyvet adtam sajtó alá, melyet jelesb szerzők nyomán állítva össze, a tanítóképző intézetek, polgári és felsőbb népiskolák számára tankönyvül szántam. Használható lesz azonban segédkönyvül azon tanító urak által is, kik a népiskola felsőbb osztályaiban a történelmet előadják; s végre magán olvasmányul is szolgálhat bárkinek, aki a történelmet szereti. A könyv augusztus közepén csinos kiállításban fog megjelenni. Ára 80 kr. Nyolcz egyszerre megrendelt példányra a 9-diket tiszteletpéldányul adom. — Megrendelhető — legezlszerűbben utalványlap mellett — nálam. A könyv megjelentéig jelentkező t. előfizetők bérmentve kapják a művet. Kalocsa, 1877. jul. 28.

Szulik József.

MINDENFELE.

Az egyiptomi gulákról tudvalevőleg igen sok badar dolgot írtak össze, sokáig nem tudták, hogy mit csináljanak belőlök. A legbadarabb nézet volt azonban a mult században egy bölcsészettanáré, ki egy munkájában azt állította, hogy ezek a gulák nem emberi kéz művei, hanem a természet alkotásai és pedig jegecedések. Az élczes Liahtenberg Göttingában ezt a badarságot már mégis megsokalta s az említett munkáról birálatában azt mondta, hogy az nem emberi mű, hanem csupán a tintának megjegecedése.

I. Napoleon, midőn az első győzelmes olasz hadjáratából (1797) visszatért, Párisban egy társaságban ebédelt, melynek egyik hölgy tagja őt tulzott magasztalásával boszantotta. »Mi az ember a világon, kiálta föl végre sohajtva, mi lehet, ha nem Bonaparte?« — »Jó háziasszony, Madame!« felelt a fiatal tábornok a fecsegőnek.

A legnagyobb gyémántok egyike a világon az angol királynő diademáját ékesítő Koh-i-noor. Hajdan 186 karátot vagyis 651 grammet nyomott, de Hollandiában 35,000 birodalmi tallér költséggel átköszörültek, miáltal sulya 102 1/2 karátra vagyis 308 grammra apadt. Ezen gyémánt igen sokan ment át, míg jelenlegi tulajdonosjének birtokába jutott. — Egykoron egy indus bálványának szemét képezte, onnan a nagy mogul kezeibe jutott s Delphi kirablása után a kegyetlen Nadir, perzsa sah tulajdona lett. Sokféle hányatás után az angol-keletindiai társaság ragadta magához s végre 1850-ben az angol királynőnek ajándékozta. Értékét 2 millió font sterlingre teszik.

II. György angol király és hannoverai választófejedelem kérdezte egykor az asztalnál Wrisberg hannoveri törvénytudó elnöktől: »Hogyan van az, elnök ur, hogy a főtörvénytudóknél minden pörömet elvesztem?« Wrisberg bátran ezt felelte: »Mert Felségednek még egyszer sem volt igaza.«

Münnich gróf muszka tábornagy ezárnőjének II. Katalinnak (1762—1796) egyszer egy hangversenyt adott, mely páratlan volt a maga nemében. A zene ugyan nem volt rendkívüli, de a hangszerek. Az összes hegedűk nyirettyüi mind azon török lőfarkokból készültek, melyeket Münnich a törököktől elvett.

Az orosz hivatalos vilnai katekizmusban (1852) következő hely foglaltatik: »Mivel tartozunk a csárnak?« »Isteni tisztelettel, engedelmisséggel, az adók megfizetésével, hadiszolgálattal, szeretettel, imádsággal, tökéletes és határtalan engedelmisséggel, minden tekintetben, parancsainak szigorú teljesítésével, minden vizsgálgatás nélkül, mindent morgás nélkül megtenni, amit csak parancsol.« — »Mily példák erősítik ezen tant?« »Magának Jézus Krisztusnak példája, ki élt és meghalt, mint a római császár alattvalója, és tiszteletteljesen engedelmeskedett azon rendeletnek, mely őt halálra ítélte. Továbbá az apostolok példája, kik szerették a hatóságot, és a börtönben türelmesen szenvedtek a császár parancsából, és nem lázadtak fel mindjárt, mint más bűnös vagy áruló. Követnünk kell tehát példáikat, tünnünk és hallgatnunk.« — A templomi imádság így szól: »Vedd meg tábornokainkat, rendőrségünk és egész orthodox hadseregünk fejeit; terjeszd ki hatalmukat a föld kerekégén, alázd elleneinket és a lázadókat, hogy hadseregünk fegyvereinek védelme alatt békében élhessünk.«

Előfizetési fölhívás.

A »Kath. Hetilap«-ra még folyvást elfogadunk előfizetéseket. Bizalommal fordulunk tisztelt előfizetőinkhez s lapunk barátaihoz, kérve hogy a »Kath. Hetilap«-ot ismerőseik körében ajánlani, terjeszteni, s annak új előfizetőket szerezni méltóztatnának. Legyen szabad különösen a ft. esperes és plébános urak beceses figyelmét fölhívni azon körülményre, hogy a nagyméltóságú főpásztorok már évek előtt kegyesen megengedni méltóztattak, miszerént a »Kath. Hetilap« az illető egyházközségi pénztárból is megrendelhető.

A lap előfizetési ára: **Egész évre 4 forint; félévre 2 frt. negyedévre 1 forint.** Gyűjtőknek 8 előfizető után egy tiszteletpéldány jár. Az előfizetések a Szent-István-Társulat igazgatóságához küldendők. (IV. ker. Lövész-utca 11. szám.) Teljes számú példányokkal még rendelkezünk.

Ágoston Antal

felelős szerkesztő.

Hirdetések.

A Pesti Oltáregylet szállítója.

Magyarhonban

legbővebben fölszerelt gyári-raktár

Misemondó ruhák

és egyházi-szerekkel

római katolikus és görög ritusban.

Misemondó-ruhák,

Dalmatikák, pluvialék,

albák, rochette,

zászlók, lobogók stb.

Monstranzok, kelyhek,

ciboriumok, füstölők,

lámpák, gyertyatartók,

tűzaranyozott, chinaezüst-

és próba-ezüstből.

PONTIFICÁLÓ ESZKÖZÖK

leggazdagabb kiserelésig.

OBERBAUER ALAJOS,

váci-utca 15. szám, Budapest.

(32—52.)

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész-utca 11-dik szám.) — Felelős szerkesztő: **Ágoston Antal.**

Budapest. 1877. Nyomatott az Athenaeum nyomdájában (Ferenctiek tere Athenaeum-épület.)